

SØNDAG 12. MARTS 2017 15.00

BACHKANTATER

KANTATE 6 "BLEIB BEI UNS, DENN ES WILL ABEND WERDEN" KANTATE 22 "JESUS NAHM ZU SICH DIE ZWOLFE"
KANTATE 104 "DU HIRTE ISRAEL, HÖRE"

Johann Sebastian Bach
ENGHAVE BAROK

KLAUDIA KIDON • DANIEL CARLSSON • MATHIAS HEDEGAARD • JAKOB BLOCH JESPERSEN

WWW.ENGHAVEBAROK.DK

ENGHAVE KIRKE

SØNDER BOULEVARD 120 - OVERFOR ENGHAVE S-STATION

FRI ENTRÉ

AUGUSTINUS FONDEN, TOYOTA FONDEN M.F.L.

VESTERBRO SOGN

FOLKEKIRKEN PÅ VESTERBRO

VELKOMMEN TIL KANTATER AF JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

Kantate 104 "Du Hirte Israel, høre"

skrev Bach til opførelse 2. søndag efter Påske 23. april 1724 som del af hans første kantateårgang i Leipzig. Søndagens Epistel er Første Peterbrev 2, 21-25 *Formaning til tjenestefolk med Kristus som eksempel*, der slutter med ordene: "For I fór vild som får, men er nu vendt om til jeres sjæles hyrde og tilsynsmand". Evangelielæsningen er Johannesevangeliets afsnit om *Den gode hyrde* 10, 11-16: "Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde sætter sit liv til for fårene. Jeg er den gode hyrde. Jeg kender mine får, og mine får kender mig, ligesom Faderen kender mig, og jeg kender Faderen; og jeg sætter mit liv til for fårene".

Jesus som den gode hyrde er altså det gennemgående tema for denne kantate. De to solister, tenor og bas, repræsenterer det kristne menneske, som i et pastoralt billedsprog om fåret, der er faret vild og bliver ledt tilbage i folden, længes efter Jesus og himmeriget. Librettisten² benytter ikke citater fra selve læsningen, men forholder sig til den gennem en række mere eller mindre tydelige referencer og citater fra både det nye og gamle testamente.

Barokkens billedkunst, poesi og musik havde en forkærlighed for den simple livsførelse, og som sådan blev billedet af Jesus som hyrde et ofte benyttet symbol. I musikken blev hyrdemusikken *pastoralen* en fast konvention, som er kendetegnet af en rolig tredelt puls i 6, 9, eller 12 ottendedelstakt. Som regel bevæger ottendedelene sig, i perioder, over et orgelpunkt¹, som en slags drone¹, ligesom det kendes fra mere primitiv folkemusik, og som oftest indgår én eller flere oboer som pendant til det primitive hyrdeinstrument *skalmeyen*.

Disse kendetegn er alle at finde i åbningskoret, som er orkestreret med tre oboer og strygerledsagelse. Teksten er hentet fra Salmernes Bog 80, 2: "Lyt, Israels hyrde, du, der fører Josef som en hjord. Du, der troner på keruberne, trød frem i stråleglans". Korsatsen er homofon i store dele af satsen med retoriske udbrud på *høre* (lyt) og *erscheine* (strål). Midtvejs i satsen brydes homofonien med to adskilte fugagenemføringer og dermed skabes en slags udvidet A-B-A form for hele åbningskoret.

"Den højeste hyrde sørger for mig, til hvad nytte er min bekymring?", spørger tenoren i det følgende recitativ, og fortsætter med to bibelreferencer; først fra Klagesangene 3, 23: "hver morgen er hyrdens godhed ny", og sluttelig i en kort arioso: "Gud er trofast", som librettisten har hentet fra Første Korinderbrev 10, 13.

I sin følgende arie er tenoren – ligesom tjenestefolkene i dagens Epistel – faret vild: "Gemmer min hyrde sig for længe, gør vildnisset mig alt for bange. Mine svage skridt skynder sig videre". De hurtige skridt kan tydeligt høres i de to obostemmer, og på ordet *bange* skaber Bach et kromatisk nedadgående motiv med en krads harmonik til følge. I ariens B-del forsætter det omfattende ordmaleri. I afsnittet "Min mund skrigger efter dig", sørger Bach nidkært for hver gang at lægge ordet *skrigger* på en høj tone, til enhver forfængelig tenors fortrydelse... "Og du, min hyrde, værker i mig et troende Abba gennem dit ord". Denne sidste sætning i B-delen kræver en særskilt forklaring. Igen har librettisten benyttet et bibelcitat; Galatinerbrev 4, 6: "Og fordi I er børn, har Gud sendt sin søns ånd i vore hjerter, og den råber: Abba, fader!", som altså refererer tilbage til dagens læsning fra Johannesevangeliet: "Jeg kender mine får, og mine får kender mig, ligesom Faderen kender mig, og jeg kender Faderen".

Bassen overtager nu i et recitativ med en bøn om, at "den gode hyrde" vil samle os vildfarne på jorden og føre os til sin fold i himlen: "Ak, lad snart denne vej få ende". I dette ønske befinder sig en længsel mod døden og himmeriget, som bliver uddybet i den følgende arie: "Lykkelige flok, Jesu får, verden er jer et himmerig. Her smager I allerede Jesu godhed, og håber endnu på troens pant, efter en sød dødssøvn". Netop *dødssøvnen* lægger Bach særlig vægt på med en magisk *neapolitansk³ sekstakkord* og den for Bach usædvanlige dynamikbetegnelse *pianissimo*. Flere af de *pastorale* satstræk fra åbningskoret er her til stede i denne usædvanlig smukke arie: 12/8-takten, orgelpunktet, oboen osv., men samtidig er der helt udpræget tale om en *vuggevis* for det vildfarne får, som har fundet hvile hos sin hyrde, og for

mennesket, som skal finde Jesus og himmeriget i sin *dødssøvn*.

Kantaten sluttes med en firestemmig udsættelse af Cornelius Beckers parafrase over en af biblens mest benyttede hyrde-referencer, Salmernes Bog 23: *Herren er min hyrde, mig skal intet fattes...*

Kantate 6 "Bleib bei uns, denn es wird abend werden"

er skrevet til 2. påskedag 2. april 1725, og den havde flere senere opførelser i løbet af Bachs tid i Leipzig. Kantaten hører til Bachs anden kantateårgang, som han i øvrigt helligede koralkantaterne. Siden 1. søndag efter Trinitatis 1724 havde Bach skrevet godt 40 koralkantater, men i påsken 1725 afbryder han af uvisse årsager denne koralkantatecyklus. Påskedag (dagen inden) opførte han sin allerførste koralkantate *BWV 4 Christ lag in Todes Banden* fra 1707/08, som afslutning på den cyklus. Kantate 6 er således den første kantate i denne årgang, som ikke er en koralkantate. Bach vendte siden kun tilbage til koralkantategenren med nogle få enkeltstående kantater op igennem 1720'erne og 30'erne, som han supplerede sin koralkantatesamling med.

Søndagens læsning er fra Lukasevangeliet 24, 13–35: *Vandringen til Emmaus*. Efter korsfæstelsen i Jerusalem er disciplene gået i skjul og afventer, at Jesus på tredjedagen skal genopstå. To af disciplene begiver sig afsted til Emmaus og får på vejen følgeskab af Jesus, som de dog ikke genkender, og han belærer dem om profetierne. Da de er nået til Emmaus og det hus disciplene skal til, vil Jesus gå videre, men da siger disciplene: "Bliv hos os! Det er snart aften, og dagen er gået på hæld." Så gik han med ind for at blive hos dem. Og mens han sad til bords sammen med dem, tog han brødet, velsignede og brød det og gav dem det. Da åbnedes deres øjne, og de genkendte ham; men så blev han usynlig for dem". De bryder straks op og vender tilbage til de andre disciple i Jerusalem og fortæller hvad de har oplevet.

Kantatens librettist vælger at benytte aftenen og mørket som tematisk omdrejningspunkt for sin tekst, og i åbningskoret citeres kun det centrale vers 29 fra læsningen: "Bliv hos os! Det er snart aften, og dagen er gået på hæld".

Efter forspillet sætter koret homofont⁴ ind i den langsomme og alvorstunge Sarabande⁵-sats, der på flere parametre giver mindelser om afslutningskoret *Ruht wohl* fra Johannespassionen, som havde haft sin andenopførelse blot tre dage forinden. I korets A-del benyttes den allerførste linje *Bleib bei uns* som en tilbagevendende bøn. I B-delen skifter satsen karakter, taktart og tempo til en hurtigere fuga, hvor hvert tekstled er repræsenteret med hvert sit tema. Igen lægger Bach vægt på disciplenes bøn ved på skift at lade de fire stemmer synge *Bleib bei uns*, på lange noder, som et insisterende orgelpunkt. Fugaen falder i to gennemføringer; først en gennemføring med reduceret continuo⁶ efterfulgt af en gennemføring med hele continuogruppen og colla-parte strygere, hvilket peger i retning af, at Bach til denne kantate (ligesom til Johannespassionen) benyttede sig af to sangerkvartetter. B-delen slutter med et retorisk ophold efter det sidste *Bleib bei uns!*, før satsen atter vender tilbage til A-delens Sarabande.

Altens arie er en bøn om, at den *Højtlovede Guds søn* vil være vort lys, og bryde mørket. Altten er ledsaget af en obo da caccia (den blev ved en senere opførelse erstattet med en viola), som sammen med altstemmen giver satsen en mørkklingende tone, der understreger ariens tematik. Bach tydeliggør modsætningen mellem lys og mørke med en opadgående frase på ordet *Hochgelobter* (højtlovede), mens han i B-delen viser mørket (*Finsternisse*), som falder på, med trinvist nedadgående toner.

To koralvers følger herefter i en udsættelse for sopran og violoncello piccolo, som afslutning på kantatens første del. Det første vers, Philipp Melanchthons tyske version af den latinske hymne *Vespra iam venit* (Ach bleib bei uns, Herr Jesu Christ, weil es nun Abend worden ist), er et åbenlyst valg i henhold til dagens læsning og librettistsens fokus på aftenen, og det efterfølges af Nikolaus Selneckers tilføjede vers til salmen. Også i denne sats har Bach skrevet en krævende stemme til sin basviolin, som vi skal høre Jesenka Balic Zunic spille på sin nye Violoncello da Spalla. Satsen kendes i øvrigt også i en version for solo orgel, som én af de seks Schüblerkoraler. Schüblerkoralerne er opkaldt efter forlæggeren Johann Georg Schübler og indeholder seks arrangemeter for orgel, lavet af Bach over hans egne kantatesatser.

I kantatens anden del skiftes fokus fra første dels angst for mørket til i bassens recitativ at blive en

selvforskyldt konsekvens for mennesket: "... fordi såvel de små som de store, ikke har vandret til dig, O Gud, i retfærdighed, og har handlet imod deres Kristne pligt". Teksten har et dommedagsprofetisk skær over sig, og det bekræftes i den sidste linje, "derfor har du væltet deres lys", som refererer til Johannes Åbenbaring 2,5.

Efter denne formaning beder tenoren Jesus om hjælp til at vise vej, "så vi ikke går ad syndens sti". Med Påsken frisk i erindringen former Bach temaet på ordet *Jesu* som et korsmotiv. I B-delen skifter satsen farve med teksten "Laß das licht deines Wortes uns helle scheinen" (Lad dit ords lys skinne lyst på os) med en vederkvægende smuk sekvens. Jesus lyser op, bryder mørket og forløser således kantaten, som derefter rundes af med 2. vers af Martin Luthers *Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort* i en enkel firestemmig udsættelse.

Kantate 22 "Jesus nahm zu sich die Zwölfe"

I august 1722 havde byrådet i Leipzig allerede fundet deres afløser til Thomaskantor-posten efter den tidligere kantor Johann Kuhnau død 5. juni. Valget var faldet på Georg Philipp Telemann, men han meldte fra i november måned, og så måtte byrådet atter på udkig. På et byrådsmøde 23. november blev en liste på syv kandidater diskuteret, men ingen beslutning blev truffet. Først 21. december bliver J. S. Bach, sammen med Christoph Graupner nævnt som en del af ansøgerfeltet, og 15. januar bliver det besluttet at tilbyde Graupner stillingen – to dage før dennes prøvegudstjeneste... På samme byrådsmøde besluttedes det dog også at invitere Bach til at fremføre to prøvekantater til henholdsvis før og efter prædiken ved en højmesse på *Quinquagesima* 7. februar 1723. Bach skrev til denne anledning kantaterne BWV 22 og 23 og ledte opførelsen i Thomaskirken. Den blev godt modtaget, men da stillingen allerede var blevet tilbudt til Graupner, måtte Bach rejse tilbage til Cöthen uden forhåbninger. Graupner blev dog nægtet opsigelse af sin arbejdsgiver Ernst-Ludwig von Hesse-Darmstadt, hvorfor Bach i sidste ende fik tilbudt stillingen med begrundelsen: "... siden den bedste ikke kunne ansættes, måtte en middelmådig accepteres".

Bach-biografen Christoph Wolff redegør for hvordan de to kantater 22 og 23 tilsammen gør brug af alle de satstyper, som kunne forventes i datidens kirkekantater, såsom koncertant korsats, arie med strygerledsagelse, secco⁷-recitativ, accompagnato⁷-recitativ, duet, dialog, koralkor, firestemmig koraludsættelse, osv. – kortsagt, alle de elementer vi kender fra Bachs Leipzig-kantater.

På sin kopi af kantate 22 noterer Bachs faste stemmeskriver og kopist Johann Andreas Kuhnau (for-gængeren Johann Kuhnau søn): *Dies ist das Probestück in Leipzig*. Kantate 22 blev genbrugt året efter på *Quinquagesima* 20. februar 1724, som led i Bachs første kantateårgang.

Mens den anden prøvekantate BWV 23 bygger på *Helbredelsen af den blinde ved Jeriko*, har BWV 22 det foregående afsnit fra Lukasevangeliet, kapitel 18, 31 og 34, hvor Jesus forudsiger sin lidelse og død, som forelæg: Han tog de tolv til side og sagde til dem: "Se, vi går op til Jerusalem, og alt det, som er skrevet ved profeterne om Menneskesønnen, skal opfyldes".

Kantaten åbner med et forspil for solo-obo og strygere, som med det samme sætter stemningen med en tungsindig g-mol og sekvenser af overbundne dissonanser. Tenoren indleder som *evangelist* bibelcitater, hvorefter bassen overtager, som *Kristi stemme*, en model vi kender som en fast konvention i Bachs senere kantater og passioner fra Leipzig-årene. Med et temposkift ændres scenen til en firestemmig korsats med disciplenes reaktion, vers 34: "Men de fattede ikke noget af dette; det var skjulte ord for dem, og de forstod ikke det, som blev sagt". Deres uforståenhed viser Bach ved i temaet at lave hul mellem ordene *was – das – gesaget war* (hvad – der – blev sagt). Allerede i denne prøvekantate præsenteres også Bachs dobbeltkvartet-princip: korfugaen har to gennemføringer, først for den solistiske concertist-kvartet, efterfulgt af en tuttiggennemføring med tilføjelse af ripieno⁸-kvartetten og colla parte⁹strygere.

Den ukendte librettist tolker i de tre følgende satser dagens læsning ud fra det kristne menneskes synspunkt. *Drag mig til dig*, er det gennemgående motto for de tre satser. I en langsom 9/8-sats i c-mol med obligat¹⁰ obo melder alten sig klar til at drage med Jesus til lidelserne i Jerusalem. Oboen synes

med sine op- og nedadgående motiver nærmest at trække alten fremad, helt hen til en spektakulær ces-dur akkord på ordet *leiden*, hvor de to solo-stemmer bliver liggende en fuld takt som kulmination og afslutning på ariens A-del.

Bassen indrømmer at han ikke er bedre end disciplene: "for kød og blod forstår, ligesom dine disciple, ikke fuldt og helt, hvad som blev sagt". Disciplene vil hellere bygge en borg for den opstandne Kristus, end se lidelserne på Golgata i øjnene. "Ak, korsfest de verdslige lyster i mit bryst... da vil jeg fuldkommen forstå hvad du har sagt, og med tusind glæder drage med dig til Jerusalem" slutter bassen, hvortil strygerakkompagnementet intensiveres i en livligere afsluttende arioso.

I en dansant arie runder tenoren af med en bøn til Jesus: "forbedr mit hjerte, forandr mit sind, slå alt ned, som går denne forsagelse af kødet imod". B-delen slutter med samme motto, som indledte altens arie og bassen recitativ: "Drag mig til dig i fred", hvortil Bach på ordet *fred* for et øjeblik lægger den friske og dansante sats til ro.

I det afsluttende *koralkor* giver Bach sine kommende arbejdsgivere i Leipzig en lektion i denne genre. 5. vers af Elisabeth Kreutzigers salme *Herr Christ, der einig Gottes Sohn* bliver omkranset af en selvstændig orkestersats med *walking bass* og elegant flydende sekstendedele som *moto perpetuo*¹¹ i strygerne, der meget vel kunne symbolisere disciplenes gang mod Jerusalem.

Jakob Bloch Jespersen

¹**Orgelpunkt/Drone:** Orgelpunkt er betegnelsen for en bastone, som bliver liggende mens alle øvrige stemmer bevæger sig og skaber nye harmonier over den liggende bastone. Drone er betegnelsen for en langt udholdt tone som ledsager melodispil eller sang. Musik med drone kendes i traditionel folkemusik fra det meste af verden. En række folkelige musikinstrumenter som drejelire og sækkepibe er konstrueret til denne enkle form for flerstemmighed.

²**Librettist:** En forfatter til en Libretto. Libretto er teksten til et længere musikværk som f.eks. en opera, et oratorium eller en kantate.

³**Neapolitansk subdominant:** Durtreklang på toneartens sænkede 2. trin

⁴**Homofont:** Flerstemmig musik, i hvilken nogle stemmer er underordnet en melodi (f.eks. Cantus Firmus), som de ledsager, hvorved de bliver mindre selvstændige.

⁵**Sarabande:** En langsom tre-delt dans af spansk oprindelse. I barokken er den en almindelig udbredt danse-satstype og indgår således ofte i suiter på lige fod med danse som Courante, Passepied, Menuett, Bourrée, Gigue osv.

⁶**Continuo:** En samlet betegnelse for orkesterets basgruppe. Inklusiv akkordinstrumenter som orgel, cembalo og lut. Akkordinstrumenterne i continuo-gruppen spiller hovedsageligt efter orkesterets basstemme, men tilføjer akkorder og improvisationer ud fra satsens akkordforløb.

⁷**Secco/Accompagnato-recitativ:** Secco betyder "tørt". Secco-recitativ, er betegnelsen for recitativer hvor solisten kun akkompagneres af continuo-gruppen – i modsætning til Recitativo accompagnato hvor solisten akkompagneres af orkesteret.

⁸**Ripieno:** Betegnelsen for den gruppe instrumentalister og/eller sangere der kun deltager i tuttippasser. Ripieno er italiensk og betyder fyld.

⁹**Colla parte:** En musikalsk anvisning om at den akkompagnerende musiker følger solistens fraseringer.

¹⁰**Obligat:** 'forpligtet'. I musikalsk sammenhæng en fremtrædende, ofte solistisk musikalsk stemme i en sats, eksempelvis en koncerterende instrumental stemme i en arie. En et obligat kontrapunkt er en stemme, der fast ledsager temaet i en fuga.

¹¹**Moto perpetuo:** Italiensk for det latinske *perpetuum mobile*, der betyder evig bevægelse.

PROGRAM

*Af hensyn til et sammenhængende forløb beder vi om,
at eventuelt bifald først finder sted til sidst*

Kantate 104 "Du Hirte Israel, høre"

1. Kor

Du Hirte Israel, høre
der du Joseph hüttest
wie der Schafe, erscheine,
der du sitztest über Cherubim.

Lyt, Israels hyrde,
Du, der fører Josef som en hjord.
Du, der troner på keruberne,
træd frem i stråleglans.

2. Recitativ - tenor

Der höchste Hirte sorgt vor mich,
Was nützen meine Sorgen?
Es wird ja alle Morgen
Des Hirten Güte neu.
Mein Herz, so fasse dich,
Gott ist getreu.

Den højeste Hyrde tager sig af mig,
hvad nytte gør da mine bekymringer?
Hyrdens godhed er jo ny
hver morgen.
Mit hjerte, vær fattet,
Gud er trofast.

3. Arie - tenor

Verbirgt mein Hirte sich zu lange,
Macht mir die Wüste allzu bange,
Mein schwacher Schritt eilt dennoch fort.
Mein Mund schreit nach dir,
Und du, mein Hirte, wirkst in mir
Ein gläubig Abba durch dein Wort.

Skjuler min Hyrde sig for længe,
og skræmmer ørkenen mig,
iler jeg dog udmattet videre.
Min mund råber på Dig,
og Du, min Hyrde, virker i mig
med Dit ord, så jeg kan kalde Dig Fader.

4. Recitativ - bas

Ja, dieses Wort ist meiner Seelen Speise,
Ein Labsal meiner Brust,
Die Weide, die ich meine Lust,
Des Himmels Vorschmack,
ja mein alles heiße.
Ach! sammle nur, o guter Hirte,
Uns Arme und Verirrte;
Ach lass den Weg nur bald geendet sein
Und führe uns in deinen Schafstall ein!

Ja, dette Ord er min sjæls næring,
en lindring for mit bryst.
Den grønne eng, som er min lyst,
mit et og alt
og Himlens forsmag.
Ak, lad os arme og vildfarne
samles om Dig, Du gode Hyrde.
Ak, lad os snart nå til målet,
før Du os hjem til Dig.

5. Arie - bas

Beglückte Herde, Jesu Schafe,
Die Welt ist euch ein Himmelreich.
Hier schmeckt ihr Jesu Güte schon
Und hoffet noch des Glaubens Lohn
Nach einem sanften Todesschlafe.

Lykkelige Jesu hjord,
verden er jer et Himmerige.
Her smager I allerede Jesu godhed
og håber endnu på troens løn
efter blidt at være sovet hen.

6. Koral

Der Herr ist mein getreuer Hirt,
dem ich mich ganz vertraue,
Zu Weid er mich, sein Schäflein, führt,
Auf schöner grünen Aue,
Zum frischen Wasser leit' er mich,
Mein Seel zu laben kräftiglich
Durchs selig Wort der Gnaden.

Herren er min trofaste Hyrde,
som jeg stoler fuldt på.
Han fører mig
til grønne enge
og leder mig til frisk vand,
for med kraft at trøste min sjæl
ved nådens salige ord.

Fællessalme DDS 410 (synges stående):

Oluf Ring 1932

Som tør-sti-ge hjort mon-ne skri - ge alt ef-ter det rin-den-de væld,
så mon-ne og ef - ter dig hi - ge, o Her-re, min tør-sti-ge sjæl;
thi du er den le - ven - de kil - de, og drik - ke så ger - ne jeg
vil - le for al - drig at tør - ste i - gen.

1 Som tørstige hjort monne skringe
alt efter det rindende væld,
så monne og efter dig hige,
o Herre, min tørstige sjæl;
thi du er den levende kilde,
og drikke så gerne jeg ville
for aldrig at tørste igen.

2 De dage og nætter henskrive,
og sjælen kun læskes med gråd,
med sorrig jeg hænder må vride,
jeg ved ikke frelse, ej råd.
Ak, når vil dog Gud sig forbarme?
Ak, når må jeg usle og arme
indgange for Herren at stå?

3 Jeg er udi hjertet så bange,
de afgrunde ligger så nær,
og på deres rand må jeg gange,
det er kun en jammerlig færd;
jeg svimler, mig rædsel nedknuger,
mig afgrunden visselig sluger,
o Herre, o, hør mine skrig!

4 Du er jo min saligheds klippe,
på dig har jeg bygget mit hus,
ak, vil du mig glemme og glippe,
da synker det fluks udi grus;
alt bryder de bølger og vover,
og medens du tøver og sover,
de lukker sig over min sjæl.

5 Når andre til kirke mon gange,
da sidder jeg her udi vrå,
de kvæder så liflige sange,
men jeg må ej høre derpå;
min sang er at sukke og klage,
så skrider de hellige dage
for mig, som de søgne, i kval.

6 Dog, hvi vil, min sjæl, du forsage?
Hvi bøjes, hvi bruser du så?
Lad skride de nætter og dage,
og bi på din Gud, som du må!
Engang skal den morgen oprinde,
da frelst du så glad udi sinde
skal takke og love din Gud.

7 Hans lys og hans sandhed skal føre
mig op til hans tempel i fred,
dér ordet mit hjerte skal røre,
og glemme jeg skal, hvad jeg led;
ja, selv skal jeg røre min tunge
til salmer for Herren at sjunge,
til lov og til pris for min Gud.

*Sl 42 og 43
N.F.S. Grundtvig 1811.*

Prædiken

Kantate 6 "Bleib bei uns, denn es will Abend werden"

1. Kor

Bleib bei uns, denn es will Abend werden,
und der Tag hat sich geneiget.

Bliv hos os, for det bliver aften,
og dagen går på hæld.

2. Arie - alt

Hochgelobter Gottessohn,
Lass es dir nicht sein entgegen,
Dass wir itzt vor deinem Thron
Eine Bitte niederlegen:
Bleib, ach bleibe unser Licht,
Weil die Finsternis einbricht.

Du, Guds højt lovpriste Søn,
lad det ikke være Dig imod,
at vi nu lægger et ønske
ned for Din trone:
Bliv, ak bliv, Du vort Lys,
mens mørket byrder frem.

3. Koral - sopran

Ach bleib bei uns, Herr Jesu Christ,
Weil es nun Abend worden ist,
Dein göttlich Wort, das helle Licht,
Lass ja bei uns auslöschen nicht.
In dieser letzt'n betrübten Zeit
Verleih uns, Herr, Beständigkeit,
Dass wir dein Wort und Sakrament
Rein b'halten bis an unser End.

Ak, bliv hos os, Herre Jesus Kristus,
nu, hvor det er blevet aften.
Lad ikke Dit guddommelige Ord,
det klare Lys slukkes hos os.
I denne sidste bedrøvede tid
giv os, Herre, bestandighed,
så vi bevarer Dit ord og sakramente
rent til vor sidste stund.

4. Recitativ - bas

Es hat die Dunkelheit
An vielen Orten überhand genommen.
Woher ist aber dieses kommen?
Bloß daher, weil sowohl die Kleinen als die Großen
Nicht in Gerechtigkeit
Vor dir, o Gott, gewandelt
Und wider ihre Christenpflicht gehandelt.
Drum hast du auch den Leuchter umgestoßen.

Mørket har mange steder
taget overhånd.
Hvoraf er dette kommet?
Alene deraf, at såvel de små som de store
ikke vandrer i retfærd
for Dit åsyn
og handler imod deres kristne pligt.
Derfor har Du væltet lysets stage.

5. Arie - tenor

Jesu, lass uns auf dich sehen,
Dass wir nicht
Auf den Sündenwegen gehen.
Lass das Licht
Deines Worts uns helle scheinen
Und dich jederzeit treu meinen.

Jesus, lad os se mod Dig,
så vi ikke
går på syndens veje.
Lad Ordets lys fra Dig
skinne klart for os,
så vi altid trofast bliver hos Dig.

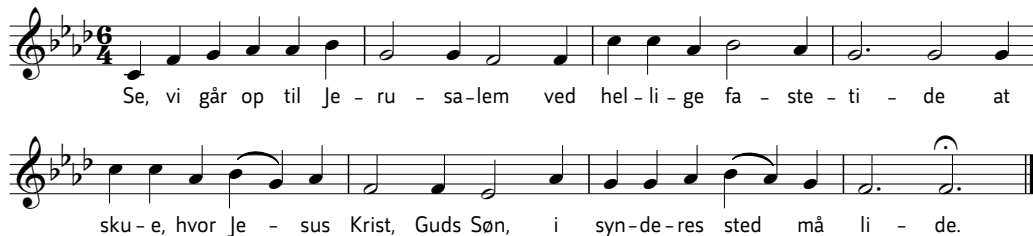
6. Koral

Beweis dein Macht, Herr Jesu Christ,
Der du Herr aller Herren bist;
Beschirm dein arme Christenheit,
Dass sie dich lob in Ewigkeit.

Bevis Din magt, Herre Jesus Kristus,
Du, som er alle hærskarers Herre.
Beskærm Din arme kristenhed,
som lovpriser Dig i Evighed.

Fællessalme DDS 172 (singes stående):

Svensk melodi 1697

Se, vi går op til Je - ru - sa - lem ved hel - li - ge fa - ste - ti - de at
sku - e, hvor Je - sus Krist, Guds Søn, i syn - de - res sted må li - de.

1 Se, vi går op til Jerusalem
ved hellige fastetide
at skue, hvor Jesus Krist, Guds Søn,
i synderes sted må lide.

2 Se, vi går op til Jerusalem.
Hvem våger, til dagen bryder,
og smager med Herren den smertens kalk,
vor Fader i Himlen byder?

3 Se, vi går op til Jerusalem,
til Frelserens kors og pine,
til Lammet, som ofres for verdens skyld,
for dine synder og mine.

4 Se, vi går op til Jerusalem,
forklarelsens stad, den skære.
Vor frelser har sagt os, at hvor han er,
dér vil han, at vi skal være.

*Paul Nilsson 1906.
Helge Severinsen 1997.*

Bøn & Velsignelse

Kantate 22 "Jesus nahm zu sich die Zwölfe"

1. Arioso - tenor, bas & kor

Tenor

Jesus nahm zu sich die Zwölfe und sprach:

Bass

Sehet, wir gehn hinauf gen Jerusalem,
und es wird alles vollendet werden,
das geschrieben ist von des Menschen Sohn.

Chor

Sie aber vernahmen der keines
und wussten nicht, was das gesaget war.

Tenor

Jesus tog de tolv til side og sagde:

Bas

Se, vi går op til Jerusalem,
og alt det bliver opfyldt,
som er skrevet om Menneskesønnen.

Kor

Men de fattede ikke noget af dette,
og de forstod ikke det, som blev sagt.

2. Arie - kontratenor

Mein Jesu, ziehe mich nach dir,
Ich bin bereit, ich will von hier
Und nach Jerusalem zu deinen Leiden gehn.
Wohl mir, wenn ich die Wichtigkeit
Von dieser Leid- und Sterbenszeit
Zu meinem Troste
kann durchgehends wohl verstehn!

Min Jesus, drag mig med.
Jeg er beredt, jeg vil gå med herfra
til Jerusalem, til Dine lidelser.
Godt er det for mig,
når jeg til fulde forstår,
hvor vigtig denne lidelsens
og dødens stund er, og trøster mig derved.

3. Recitativ - bas

Mein Jesu, ziehe mich,
so werd ich laufen,
Denn Fleisch und Blut verstehet ganz und gar,
Nebst deinen Jüngern nicht,
was das gesaget war.
Es sehnt sich nach der Welt
und nach dem größten Haufen;
Sie wollen beiderseits,
wenn du verkläret bist,

Min Jesus, drag mig til Dig,
så vil jeg skynde mig.
For kød og blod forstår overhovedet ikke,
så lidt som de tolv,
hvad der blev sagt,
men længes mod verden
og alt i den,
når Du står forklaret,
vil de bygge

Zwar eine feste Burg
auf Tabors Berge bauen;
Hingegen Golgatha, so voller Leiden ist,
In deiner Niedrigkeit
mit keinem Auge schauen.
Ach! kreuzige bei mir
in der verderbten Brust
Zuvörderst diese Welt
und die verbotne Lust,
So werd ich, was du sagst,
vollkommen wohl verstehen
Und nach Jerusalem
mit tausend Freuden gehen.

en sikker borg
på Tabors bjerge;
men ikke med et eneste blik
se mod Golgata,
så fuld af Din lidelse og fornedrelse.
Ak, korsfæst
i mit fordærvede bryst
først denne verden
og den forbudte lyst,
da vil jeg fuldt ud forstå,
hvad Du siger,
og med stor fryd
gå til Jerusalem.

4. Arie - tenor

Mein alles in allem, mein ewiges Gut,
Verbessere das Herze, verändere den Mut;
Schlag alles darnieder,
Was dieser Entsagung des Fleisches zuwider!
Doch wenn ich nun geistlich ertötet da bin,
So ziehe mich nach dir in Friede dahin!

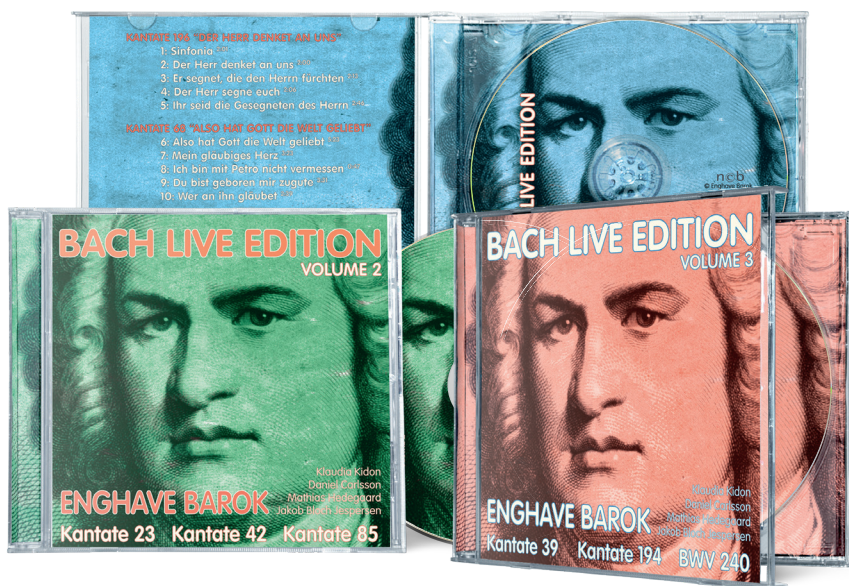
Du er for mig alt i alle, mit evige gode.
Forbedr mit hjerte, forandr mit sind,
slå alt ned, som er imod
denne kødets forsagelse.
Når jeg da har dødet lysten i ånden,
så drag mig med Dig i fred derhen!

5. Koral

Ertöt uns durch dein Güte,
Erweck uns durch dein Gnad;
Den alten Menschen kränke,
Dass der neu' leben mag
Wohl hie auf dieser Erden,
Den Sinn und all Begehren
Und G'danken hab'n zu dir.

Las os dø ved Din godhed,
opvæk os ved Din nåde.
Lad det gamle menneske dø,
så det nye kan leve.
Godt er det, her på jorden
at have sjæl, længsel og alle tanker
vendt mod Dig.

TAG ENGHAVE BAROK MED HJEM!

BACH LIVE EDITION
Volume 1-3
kan købes ved udgangen

SÆT KRYDS I KALENDEREN!

LØRDAG 9/9 2017 15:00

i Apostelkirken

Saxogade 13, 1662 København V

ENGHAVE BAROK

Bachkantater og -moteter

MEDVIRKENDE

Viggo Julsgaard Jensen – prædikant

ENGHAVE BAROK

Klaudia Kidon – sopran

Daniel Carlsson – kontratenor

Mathias Hedegaard – tenor

Jakob Bloch Jespersen – bas

Nina Fischer – ripieno sopran

Ulla Munch – ripieno alt

Otte Ottesen – ripieno tenor

Asger Lynge Petersen – ripieno bas

Per Bengtsson – 1. obo

Morten Kiernan – 2. obo

Aleš Ambrosi – 3. obo

Jane Gower – fagot

Jesenka Balic Žunic – 1. violin

Jens Solgaard – 2. violin

Rastko Roknic – viola

Kjeld Steffensen – cello

Lars Baunkilde – violone

Christian Dehn Bang – orgelpositiv

Tak til:

Københavns Musikudvalg

Augustinus Fonden

Toyota Fonden

Dansk Organist og Kantorforbund

*Indsamlingen i dag går til Folkekirkens Nødhjælps Landsindsamling
Pengene går til nogle af verdens allerfattigste og mennesker i nød
ud fra princippet 'hjælp til selvhjælp'.*